

Standard wymagań – egzamin mistrzowski

dla zawodu
POZŁOTNIK

Kod z klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy	Kod z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego
732404	-

Egzamin przeprowadzany jest w dwóch etapach:

etap praktyczny: polega na samodzielnym wykonaniu przez kandydata zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności praktyczne

etap teoretyczny: odbywa się w dwóch częściach : pisemnej i ustnej

1. W części pisemnej kandydat udziela odpowiedzi na pytania z zakresu tematów:
 - rachunkowość zawodowej
 - dokumentacja działalności gospodarczej
 - rysunek zawodowy
 - zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej
 - podstawowe zasady ochrony środowiska
 - podstawowe przepisy prawa pracy
 - podstawowa problematyka prawa gospodarczego i zarządzania przedsiębiorstwem
 - podstawy psychologii i pedagogiki
 - metodyka nauczania
2. Część ustna polega na udzieleniu przez kandydata odpowiedzi na pytania z zakresu następujących tematów:
 - technologia
 - maszynoznawstwo
 - materiałoznawstwo

Zadania do etapu praktycznego i pytania do etapu teoretycznego przygotowywane są na podstawie standardu wymagań ustalonego przez Związek Rzemiosła Polskiego

(Ustawa o rzemiośle z dnia 22 marca 1989, tekst jednolity:

Dz. U. z 2002r Nr 112, poz. 979, z późn. zm. Dz. U. z 2003 Nr 137, poz. 1304)

Zawód: **pozłotnik**

I. Etap teoretyczny (część pisemna i ustna) egzaminu obejmuje:

Zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla kwalifikacji w zawodzie

Kandydat na mistrza powinien umieć:

- 1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych, a w szczególności:**
 - 1.1. rozpoznawać i stosować znaki graficzne, oznaczenia wymiarów i materiałów;
 - 1.2. rozpoznawać podstawowe rodzaje drewna stosowanego jako jeden z podstawowych elementów konstrukcyjnych w pozłotnictwie oraz sposoby jego łączenia: wzdłużne, poprzeczne, skośne;
 - 1.3. selekcjonować i dobierać rodzaje klejów stosowanych do klejenia drewna oraz odpowiednio stosować;
 - 1.4. odpowiednio stosować materiały lakiernicze syntetyczne i naturalne jak szelaki, bejce, pokosty, kreda, kamienie polerskie, pozłoty, materiały ścierne;
 - 1.5. selekcjonować i dobierać spoiwa stosowane w pozłotnictwie (kleje, mixtiony);
 - 1.6. rozróżniać wyroby pozłotnicze, elementy składowe wyrobów i stosować nazewnictwo zawodowe;
 - 1.7. rozpoznawać i prawidłowo wykorzystywać maszyny i urządzenia, obrabiarki, szlifierki, walcarki;
 - 1.8. stosować zasady dozowania składników do gruntu masy ornamentowej, pulmentów, patyn oraz zasad ich ręcznego i mechanicznego przygotowania;
 - 1.9. rozróżniać rusztowania oraz stosować zalecenia dotyczące ich montowania, eksploataowania i rozbierania;
 - 1.10. rozpoznawać wady drewna oraz wskazywać ich wpływ na wyroby pozłotnicze;
 - 1.11. wskazywać technologie przygotowania różnych podłoży stosowanych w poszczególnych technikach pozłotniczych;
 - 1.12. posiadać umiejętność doboru odpowiednich narzędzi i środków pozłotniczych przy wykonywaniu poszczególnych prac.
- 2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:**
 - 2.1. obliczać ilość materiałów podstawowych oraz wykończeniowych (tarcica, listwy, roztwory klejowe, materiały lakiernicze, materiały pozłotnicze, materiały ścierne);
 - 2.2. określać rodzaje i ilości składników roztworu klejowego, lakierniczego, podkładowego, wykończeniowego;
 - 2.3. rozpoznawać i oceniać przydatność materiałów stosowanych w poszczególnych etapach prac pozłotniczych;
 - 2.4. posiadać umiejętność doboru materiału, urządzeń i sprzętu pozłotniczego;
 - 2.5. kalkulować koszty na podstawie zużytych materiałów, czasu pracy, stopnia trudności wykonywanych prac i wynagrodzenia za pracę.
- 3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:**
 - 3.1. przewidywać skutki niewłaściwej obsługi maszyn, narzędzi i innych urządzeń używanych w pozłotnictwie oraz niestosowania właściwych zabezpieczeń;
 - 3.2. wskazywać zagrożenia dla zdrowia człowieka i środowiska naturalnego związane z pracami pozłotniczymi oraz z procesem wykończania powierzchni wyrobów pozłotniczych;
 - 3.3. dobierać ekologiczne kleje, lakiery i inne materiały do produkcji wyrobów pozłotniczych;
 - 3.4. dobierać środki ochrony indywidualnej do rodzaju prac pozłotniczych;
 - 3.5. stosować przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska obowiązujące przy określonych pracach pozłotniczych;

- 3.6. ustalać czynności związane z udzielaniem pierwszej pomocy w nagłych wypadkach mogących wystąpić podczas wykonywania prac pozłotniczych.

Zakres wiadomości i umiejętności związanych z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą

Kandydat na mistrza powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisu, instrukcji, tabeli, wykresu, w szczególności:

- 1.1. rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z obszaru funkcjonowania gospodarki oraz prawa pracy, prawa podatkowego i przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej;
- 1.2. rozróżniać dokumenty regulujące zatrudnienie oraz działalność gospodarczą;
- 1.3. identyfikować i analizować informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta;
- 1.4. wykorzystywać informacje dotyczące sposobu zarządzania małą firmą i znać zasady organizacji pracy;
- 1.5. znać zasady normowania pracy i systemu płac;
- 1.6. wykorzystywać podstawowe wiadomości dotyczące gospodarki rynkowej;
- 1.7. wypełniać druki rejestracyjne i rozliczeniowe ZUS i deklaracje podatkowe;
- 1.8. korzystać ze źródeł wiedzy ekonomicznej i prawnej;
- 1.9. znać podstawowe przepisy prawne i zarządzenia wykonawcze wynikające z kodeksu pracy;
- 1.10. posiadać wiedzę dotyczącą przepisów określających zatrudnienie i szkolenie praktyczne młodocianych uczniów w zakładzie pracy.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, w szczególności:

- 2.1. analizować informacje związane z podnoszeniem kwalifikacji, poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
- 2.2. sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz z podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
- 2.3. rozróżniać skutki wynikające z nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy;
- 2.4. dokonywać rozliczeń i kosztorysowania wykonywanych robót pod względem opłacalności prowadzenia działalności gospodarczej.

Podstawy psychologii i pedagogiki oraz metodyka nauczania

Kandydat na mistrza powinien posiadać wiadomości i rozumieć procesy a w szczególności:

1. Wyjaśniać i oceniać sytuacje stosując się do opisu zagadnień i problemów w obszarze:

- 1.1. psychologii osobowości:
 - 1.1.1. rozumieć rozwój psychiczny człowieka i czynniki na niego wpływające oraz cechy psychiczne osobowości i jej składniki:
 - charakter i jego cechy, zdolności i uzdolnienia;
 - zainteresowania i skłonności;
 - temperament i jego rodzaje.
 - 1.1.2. znać podejście psychologiczne do uczenia się i procesów poznawczych:
 - przetwarzanie informacji – rodzaje pamięci;
 - czynniki indywidualne wpływające na motywację nauczania;
 - czynniki związane z organizacją nauczania.
 - 1.1.3. znać sposoby postępowania i reagowania w sytuacjach trudnych:
 - stres i frustracja;
 - typy sytuacji trudnych;
 - reakcje na sytuacje trudne.
- 1.2. psychologii rozwojowej i wychowawczej:
 - 1.2.1. posiadać wiedzę nt. okresów rozwojowych;
 - 1.2.2. brać pod uwagę czynniki rozwojowe.
- 1.3. psychologii pracy:

- 1.3.1. określać wzajemny wpływ i oddziaływanie w układzie człowiek – praca;
- 1.3.2. znać etapy dostosowania człowieka do pracy:
 - wprowadzenie do pracy;
 - szkolenie zawodowe i doskonalenie.
2. **Stosować się do zasad pedagogiki – dydaktyki i metodyki nauczania:**
 - 2.1. określać cele nauczania w procesie praktycznej nauki zawodu;
 - 2.2. znać kryteria doboru metod nauczania;
 - 2.3. umieć posługiwać się programem nauczania;
 - 2.4. znać zasady nauczania oraz kontroli i oceny pracy ucznia;
 - 2.5. stosować odpowiednie środki dydaktyczne w procesie kształcenia;
 - 2.6. planować nauczanie wg podstawy programowej kształcenia w zawodzie;
 - 2.7. stosować się do standardów wymagań będących podstawą do przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie;
 - 2.8. dobierać ogniwa i formy organizacyjne pracy dydaktyczno – wychowawczej w kształceniu zawodowym;
 - 2.9. prowadzić dokumentację pedagogiczną w zakładzie szkolącym uczniów.

II. Etap praktyczny egzaminu obejmuje praktyczne umiejętności z zakresu kwalifikacji w zawodzie, ujęte w tematach:

1. Technika pozłacania na mixtion.
2. Technika pozłacania na pulmencie.

Kandydat na mistrza powinien umieć:

1. **Planować czynności związane z wykonaniem zadania:**
 - 1.1. sporządzić plan działania;
 - 1.2. sporządzić wykaz surowców, materiałów, sprzętu kontrolno – pomiarowego, narzędzi;
 - 1.3. wykonać niezbędne obliczenia, rysunki lub szkice pomocnicze.
2. **Organizować stanowisko pracy:**
 - 2.1. zgromadzić i rozmieścić na stanowisku pracy materiały, narzędzia i sprzęt zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej;
 - 2.2. sprawdzić stan techniczny maszyn, urządzeń i sprzętu;
 - 2.3. dobrać odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej.
3. **Wykonać zadanie egzaminacyjne z zachowaniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska i wykazać się umiejętnościami objętymi tematami:**
 - 3.1. Technika pozłacania na mixtion:
 - 3.1.1. wygładzać powierzchnie przeznaczone do pozłacania;
 - 3.1.2. dobrać odpowiednie stężenie roztworu szelaku;
 - 3.1.3. dokonać doboru pędzli przeznaczonych do nanoszenia szelaku oraz czyścić kolejno nanoszone warstwy;
 - 3.1.4. zachować odpowiednie odstępy czasowe przy nanoszeniu warstw szelaku;
 - 3.1.5. rozróżnić i dobrać odpowiedni roztwór mixtionu z uwzględnieniem temperatury w pomieszczeniu;
 - 3.1.6. ocenić właściwości czepne mixtionu przed wykonaniem pozłoty;
 - 3.1.7. dobrać rozmiar płatków i umiejętnie ciąć pozłoty przy użyciu noża i poduszki;
 - 3.1.8. nanosić płatki przy pomocy deseczki pozłotniczej;
 - 3.1.9. dogniatać i polerować używając tamponu oraz utrvalać pozłotę szelakiem.
 - 3.2. Technika pozłacania na pulmencie:
 - 3.2.1. umiejętność wstępnego przygotowania materiału przeznaczonego do pozłacania;
 - 3.2.2. umiejętność przygotowania drewna, wyeliminowanie jego wad (sęki, pęknięcia);
 - 3.2.3. właściwie dobrać pędzle i narzędzia pomocnicze do wykonania pozłocień;

- 3.2.4. odpowiednio dobrać proporcje kredy, kleju i oleju;
- 3.2.5. przygotować grunt w łaźni wodnej;
- 3.2.6. dobrać grunt o odpowiedniej do tych prac wymaganej plastyczności;
- 3.2.7. nanosić warstwy gruntu i czyścić materiałami ściernymi o odpowiednio dobranej granulacji;
- 3.2.8. polerować ostatnią warstwę nałożonego gruntu;
- 3.2.9. dobrać odpowiednią ilość przygotowanego pulmentu;
- 3.2.10. przygotować roztwór pulmentu i żelatyny bądź innego spoiwa organicznego;
- 3.2.11. utrzymywać stałą temperaturę nanoszonego pulmentu;
- 3.2.12. nakładać i polerować kolejno nakładane warstwy pulmentu;
- 3.2.13. zachować odpowiednie odstępy czasowe przy nakładaniu kolejnych warstw pulmentu;
- 3.2.14. szlifować tamponem ostatnią warstwę pulmentu;
- 3.2.15. powlekać pulment 40 % roztworem alkoholowym;
- 3.2.16. przygotować pędzel pozłotniczy do przenoszenia płatków złota;
- 3.2.17. umiejętność klejenia ornamentu.

4. Prezentować efekt wykonanego zadania:

- 4.1. uzasadnić sposób wykonania zadania;
- 4.2. ocenić jakość wykonanego zadania.

Niezbędne wyposażenie stanowisk do wykonania zadań egzaminacyjnych objętych tematami:

Wydzielone pomieszczenia, hale produkcyjne lub pracownie do ręcznej i maszynowej obróbki drewna oraz pomieszczenia na stosowanie łaźni wodnych. Lokalizacja na parterze budynku w jednym lub kilku pomieszczeniach. Wielkość pomieszczeń, temperatura, wilgotność, oświetlenie, wentylacja i czystość powietrza powinny spełniać wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska. Osobne pomieszczenie na składowanie materiałów łatwopalnych jak szelaki, mixtiony, lakiery. Narzędzia i sprzęt: komplet narzędzi, przyrządów i urządzeń mechanicznych do obróbki drewna i wyciskania mas ornamentowych. Poduszki pozłotnicze, noże do cięcia pozłoty, formy i walce ornamentowe, pędzle, mixtiony, żywice, lakiery podkładowe i wykończeniowe ponadto papiery ścierne, przenośne łaźnie wodne, kredę, kleje, pulmenty, różne rodzaje pozłoty i kamienie polerownicze. Szafki do przechowywania materiałów i narzędzi ręcznych. Blachy do wyciskania ornamentów, gąbki naturalne i sztuczne, noże i struny do ścinania ornamentów. Odkurzacz, denaturat, benzyna ekstrakcyjna, zaciski ramiarskie, szmatki do odtłuszczenia, olej do smarowania formy. Walcarki (mechaniczne i ręczne), wyrzynarki, gilotyny, piły do cięcia wzdłużnego i ukośnego, naczynia do podgrzewania wody, kocioł do podgrzewania masy ornamentowej. Instrukcje obsługi maszyn i urządzeń. Środki ochrony indywidualnej. Apteczka.